

СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

РІК LVIII. Ч. 86. ДЖЕРЗІ СІТІ І НЬО ЙОРК, СУБОТА, 15-ГО КВІТНЯ 1950.

SVOBODA

UKRAINIAN DAILY

No. 86. JERSEY CITY and NEW YORK, SATURDAY, APRIL 15, 1950.

VOL. LVIII.

П'ЯТЬ ЦЕНТІВ в Злуч. Дер. Америки СІМ ЦЕНТІВ За кордоном

Тел. „Свобода“: BErgen 4-0807 - 4-0837 - Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016

FIVE CENTS in the U. S. of America SEVEN CENTS Elsewhere

ТРУМАН ПРО ДОБРОБУТ НАЦІЙ І ПОЛОЖЕННЯ СВІТУ

Вашингтон, 12 квітня. — У 222-й пресовій конференції, яку він відбув з нагоди п'ятої річниці обняття влади після смерті президента Франкліна Д. Рузвельта, президент Гері С. Труман згадав про економічне положення Злучених Держав і цілого глобу. На його думку Злучені Держави перейшли найгірше післявоєнну кризу з усіх подібних криз у минулому і тепер намагаються на вершці економічного добробуту. Він заявляв, що це не є заслуга президента, однак він брав теж участь у наладженні справ й тому йому можна приписати заслугу за цей добробут. Впарі з поворотом добробуту в Америці поправлялися теж відносини в цілому світі і теперішнє положення є безперечно краще ніж було по війні в 1946 р.

ГУБ. ДЮІ ПРОТИ ЕКОНОМІЧНОГО КОНТРОЛЮ УРАДУ.

Принстон, у стейті Нью Джерзі. — Губернатор стейту Нью Йорк і перепавший кандидат при виборах на президента Злучених Держав, Томас Е. Дюї, нагадував „великий уряд“, що його створила Демократична партія при допомозі теперішньої адміністрації і вівзав населення до плекання традицій особистої ініціативи бізнесу та розв'язування малих проблем на підставі громадської ініціативи. „Провід Демократичної партії вірить, що майже всі проблеми можна розв'язати при допомозі федеральних фондів та під федеральною контролею. Республіканська партія пробус наперед розв'язувати проблеми на місцевій базі і то добровільно через громадську діяльність та прилюдну опінію. Щойно, як такі способи не є вистачальні, тоді треба шукати розв'язки при допомозі місцевого уряду, далі стейтового, аж вкінці федерального“ — оце погляди Дюї, висловлені в лекції, яку він дав на закінчення цілої низки лекцій, улаштованих фундацією Вилсона. Дюї привітав теж поворот до „двопартійної системи в закордонних справах. Точніше обговорив Дюї справи фермерські, робітничі і прилюдного здоров'я з республіканської точки погляду.

ТРУМАН ВИБИРАЄТЬСЯ В ДОРОГУ ДО СТЕП-ТАХ.

З початком місяця травня президент Труман вибирається в подорож до стейту Вашингтон на Західному побережжі, де має відкрити таму на ріці Колумбія. Підчас подорожі він виголосить велику політичну промову в Шікаго, а крім того яких 60 малих промов на залізничних перестанках.

СЕСТРИ, ЩО ЖИЛИ З ДОПОМОГОЮ, ПУСТИЛИСЯ В ПОДОРОЖ ДО ЄВРОПИ.

Нью Йорк. — Дві бідні сестри, які не мали з чого прожити, діставали тижневу допомогу з бюро Прилюдної Добродійності. Минулої осені вони пустилися в подорож до Швейцарії, а коли їм там забракло грошей, вони зажадали, щоб їм прислали чеки на допомогу з Нью Йорку. Департамент відмовився, однак консулат заплатив обом сестрам подорож до Америки і вони щойно приїхали додому.

ГЕНЕРАЛЬНИЙ ШТАБ ДЛЯ СТРАТЕГІЙ У ХОЛОДНІЙ ВІЙНІ

Вашингтон, 12 квітня. — Секретар стейту Дін Ачесон рішив вкінці покликати до життя верховний Стратегічний Комітет, тобто генеральний штаб для провірки, координації й всебічного нагляду над американською закордонною політикою. Завданням такого штабу буде складання стратегії Злучених Держав у холодній війні в такий спосіб, щоб Америка не тільки протидіяла советській ініціативі, але виказувала свою діяльність. Стратегічний комітет буде теж наглядати, щоб діяння американських урядовців у всіх закутих світу були послідовні і щоб ці діяння мали на меті підтримувати далекосяжні цілі американської закордонної політики. Головою комітету буде загальний амбасадор д-р Філіпп С. Джесуп, а з ним будуть співпрацювати голова комісії планування в департаменті стейту — Пол Ніце й асистент для прилюдних справ — Едвард Барет. Звичайно на засіданнях комітету буде присутній секретар стейту Ачесон і підсекретар Джеймс Веб. Теж республіканський дорадник Джон Фостер Доллес буде брати участь у працях комітету.

20 СТЕЙТІВ СКЛАДАЮТЬ ПЛАН ЦИВІЛЬНОЇ ОБОРОНИ.

Представники 20 стейтів і Дистрикту Колумбія відбули зїзд у Нью Йорку для створення постійної організації цивільної оборони на випадок ворожого нападу на Америку. Нарадом, які відбулися в Оптаві Клюбі, провів Пол Ларсен, директор Бюра Цивільної Мобілізації в Вашингтоні. Він заявив, що організація цивільної оборони це не є пильна, однак пильною є відчування її потреби. Інтересною була його заява, що „Вашингтон залишиться столицею нації без огляду на те, що станеться. Ми не маємо планів для перенесення усіх урядових бюр на випадок війни“. На запит, на скільки уряд вже готовий на атомову атаку, він відповів: „Ми більше готові ніж були перед роком, однак ми ще не такі готові, як будемо за рік“. Нова організація, яку на нарадах, називали Конференція офіцерів стейтів Сили Оборони Директорів. Його ж зазначив Ларсен Дрейфус з Нью Джерсі. Конференція застановлялася на перенесення промислових установ до великих середовищ у різних частинах країни і над постановкою життєвих засобів на випадок нападу.

ПЛЯН КОМУНІСТІВ ЗАГРЯБАТИ АЗІЮ ЧЕРЕЗ РОБІТНИЧІ ОРГАНІЗАЦІЇ

Вашингтон. — Урядові чиновники виявили, що комуністи складали плян советського походу на Азію й Австралію через робітничі організації. Під загрозою недавньої відбудови Азійської Конференції Робітничих Юній переведено цілу низку тайних нарад під проводом советських агентів. Ціллю тих нарад було складання пляну для контролю торговельного руху, який має бути ведений юніями в Індії, Пакистані, Південно-східній Азії, в Філіппінах, а можливо теж і в Японії. Під советською контролею робітничі організації почнуть саботаж Четвертої точки інавгураційної промови Трумана, щоб стримувати військові і ін. посланки до Південної Азії, паралізувати комунікації в Індії і перевести інші півніськові потягнення. У такий спосіб створено в Азії регіональний Комінформ для Далекого Сходу.

ПРЕЗИДЕНТ ЧІЛЕ ПРО ЗАБОРОНУ КОМУНІЗМУ

Вашингтон. — Президент Чіле, Габріель Гонзалес Віделя, який перебуває як державний гість у Злучених Держав, виголосив промову до сенату, а в ній заявив, що такі люди, які проповідують знищення демократичної системи правління й постійно слухають закордонної диктаторської влади, не мають права до парламентарної репрезентації. З таких причин поставлено поза законом Комуністичну партію в Чілі. Покликаючись на свій довгий досвід, Віделя сказав, що опозиція повинна бути не тільки в парламентах, але й у самих партіях, якщо хто хоче бачити справжнє діяння демократії. Віделя відповів по еспанськи сенатор Денніс Чавез, який репрезентує стейт Нью Мексико.

НАЙБІЛЬШЕ МІСТО МАЄ ПРИЗНАКИ СЕЛА

Нью Йорк. — Найбільше місто в світі викazuje признаки села, як це виявилось з дотеперішньої праці ценових урядовців. Вони найшли на території міста Нью Йорку 38 фарм.

ЗАСУДИЛИ УРЯДНИКІВ АМЕРИКАНСЬКОЇ АМБАСАДИ В ПРАЗІ

Прага, 14 квітня. — Вчора тут проголошено вирок над двома чеськими урядниками місцевої американської амбасаді, засуджуючи їх на кару ув'язнення 15 і 18 років. Між засудженими є одна дівчина. Обоє підсудних обвинувачували в „шпигунстві“ на користь Злучених Держав та за недонесення чеським властям „відомої їм підготовки найвищої зради проти держави“. Обоє підсудних мали признатися до вини частинно.

САБОТАЖ В НОРВЕЖСЬКІЙ АРМІЇ.

Осло, Норвегія, 14 квітня. — В північній частині країни норвежська армія відбуває перші свої воєнні вправи, під час яких трапився випадок саботажу, що хвилює припинив рух усіх автомашин, що беруть участь в маневрах. Виявилось, що в збірники газоліни хтось насипав сукру. Винувників ще не стверджено.

ДЕРЖАВНИЙ ДЕПАРТАМЕНТ ПРИГОТОВЛЯЄ ВІДПОВІДЬ НА СОВЕТСЬКУ НОТУ

Вашингтон, 14 квітня. — Державний департамент приготував формальну відповідь на советську дипломатичну ноту, в якій обвинувачується, що бомбардувальник американської авіації В-29 летів через советську територію та обстрілював групу советських босних літаків. Проте, заки нота буде доручена советському уряду, державний департамент сподіється одержати від департаменту оборони всі відомі про цей випадок факти. Президент Труман на пресовій конференції відмовився від коментарів на цю тему, стверджуючи тільки, що випадок це є в стадії докопання. В міжчасі, державний департамент потвердив одержання шведської ноти з протестом проти порушення шведської території американськими літаками під час пошукувань за пропавшим Прайветіром. З Копенгаген, Данія, по відомляють, що там прибув командант американської авіації у Вісбаден, ген. Чарлз Ф. Борн, з метою познайомитись безпосередньо з пошукувальними за пропавшим літаком, в яких беруть участь 31 американських, 4 данські та деяка кількість шведських літаків, до яких має прилучитися ще дальших чотирьох американських суперфортеці. Ген. Борн заявив, що пошукування провадитимуться так довго, доки справа не буде вняснена.

ПРЕЗИДЕНТ ЗА ГЛОБАЛЬНУ ПОЛІТИКУ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ

Президент Труман прийняв на розмові членів американської організації, що підтримує Виховну, Наукову й Культурну Комісію Об'єднаних Держав („Юнеско“). При цій нагоді президент висловив надію, що О. Д. вкінці досягнуть бажаної цілі й доведуть до постійного миру. Для допомоги О. Д. Злучені Держави мусять вести закордонну політику на глобальні розміри, пригадавав Труман.

СТАНДАРІЗАЦІЯ ЛЕТУНСЬКОГО ВИШКОЛУ КРАЇН БРЮСЕЛЬСЬКОГО ПАКТУ

Лондон, 14 квітня. — З військових джерел тут повідомлено, що Британія, Франція, Бельгія й Голандія тепер переводять повну стандартизацію вишколу свого військово-авіаційного персоналу, так що всі ці країни тепер творитимуть одну повітряну силу. П'ятий партнер Брюсєльського військового союзу, Люксембург, в цю стандартизацію не включений, бо він не має авіації.

ЗАХІДНІ ДИПЛОМАТИ НАРАДЖУЮТЬСЯ В СПРАВІ ТРИЕСТУ.

Београд, 14 квітня. — Керівники американської, британської й французької дипломатичних місій в столиці Югославії відбули вчора наради в справі заповідженого вже ними спільного демарше перед югославським урядом у зв'язку з Триєстом. Західні альянти, як відомо, два роки тому підписали спільну декларацію, обстоюючи думку, що ціла територія Триєсту повинна вернутися під італійську суверенність.

2,532,652 ЧЛЕНІВ КОМУНІСТИЧНОЇ ПАРТІЇ В ІТАЛІЇ

Рим, 14 квітня. — Секретаріат комуністичної партії в Італії повідомив, що кількість її членів виносить тепер 2,532,252 членів, отже на 172,406 більше, в порівнянні зі станом з 28-го лютого.

МОСКОВСЬКА ПРОПАГАНДА ЗАГОСТРЮЄ ЛЕТУНСЬКИЙ ВИПАДОК НАД БАЛТИКОМ

„ПРАВДА“ ПРО „ТЕМНІ ДІЛА АМЕРИКАНСЬКИХ АВАНТЮРНИКІВ“; ПОШУКУВАННЯ ЗА ПРОПАВШИМ ЛІТАКОМ ПРОДОВЖУЮТЬСЯ.

Москва, 14 квітня. — Московська пропаганда в останніх днях віддає найбільше уваги суботньому випадку над Балтиком, під час якого мало прийти — згідно зі советськими твердженнями — до виміни стрілів між американським бомбардувальником та групою советських босних літаків. В советській версії, американський літак мав загнати 13 миль вглиб советської території в Латвію та відкрити вогонь на групу советських босних літаків, що намагаються заставити його до висадки. Советські літаки мали відповісти вогнем і тоді американський літак „зник над Балтиком“. З американського боку стверджується, що в тому самому часі пропав безслідно незброєний Прайветір, що був в дорозі з Німеччини до Данії. Над Балтиком в районі Борнгольму продовжуються інтенсивні пошукування слідів пропавшого літака. Тимчасом московська пропаганда, беручи за базу протестатійну ноту міністра Вишніського, заговорила всім голосом, надаючи випадкові максимального значення й навіть доводячи в тому можливість війни. Партійна „Правда“ в двошпальтовій статті на першій сторінці та під заголовком „Темні діла американських авантюристів“ твердить, що „нахабні американські летуни дістали належну лекцію“ та в додатку передруковує подиктовані Кремлем комуністичні голоси закордонної преси, в яких випадок називається „американською провокацією“. „Правда“ намагається доказувати, що Злучені Держави не тільки порушили міжнародне право у зв'язку з появою американського літака над латвійською територією, яку Совети вважають „своєю“, але ще й опісля, в пошукуванні за пропавшим літаком, допустилися цілої серії порушень суверенності Скандинавських країн. Советські настрої після випадку над Балтиком ще маркантніше відзеркалюються в статті „Оборона батьківщини — священним обов'язком советських воїнів“, надрукованої у військовій „Красній Звєзді“. В статті звертається увагу на воєнну загрозу і підкреслюється самозрозумілі в кожній іншій країні патріотичні обов'язки війська. Випадок над Балтиком називається „американською провокацією“ та намаганням „закрити сліди нахабної розвідки“. Зі советських пропагандистських тверджень можна прийти до висновку, що справа йде справді про пропавший Прайветір американської авіації, хоча там промовчується факт, що він був незброєний та не міг „відкрити вогню“, як це стверджується в советській ноті і пропаганді, використовуючи це не тільки для вимови правд советських стрілів, але й до нахабних нападів на Америку. Кремль повідомив про нагородження чотирьох советських летунів, які стріляли в безбронний американський літак, орденами червоного прапора за „доблесне виконання свого обов'язку“.

СПОКІННЕ ВИВАНТАЖЕННЯ АМЕРИКАНСЬКОЇ ЗБРОЇ НА ФРАНЦУЗЬКОМУ КОНТИНЕНТІ.

Шербург, 14 квітня. — До цього порту, що є рівночасно французькою військовою базою, заплив вчора перший корабель з посилкою американської зброї для Франції в рамках Атлантичного Пакту. Попередні посилки розвантажували у французькій Африці. Не зважаючи на всі комуністичні погрози і пропаганду, вивантаження зброї відбулося цілком спокійно і протягом деякого часу 60 американських гармат і гавниць та відповідна кількість іншої зброї вже були перевантажені на потяги, що під сильною військовою ескортою відїхали в неозначеному напрямі. Між 150 винайнятими робітниками, що розвантажували корабель, комуністи пробували поширювати розвідки зі злишком, щоб покинути працю. Робітники подерли розвідки та кинули в море.

В РИМІ ЗААРЕШТОВАНО 300 БОЛЬШЕВИКІВ.

Рим, 14 квітня. — Місцеві поліція заарештувала вчора о-коло 300 осіб, які намагалися демонструвати біля американської амбасаді. Демонстранти мали транспаренти і розвідки з відомими комуністичними твердженнями проти посилки американської зброї для Італії, та зв'язуючи американську політику з Ватиканом у спільних „намаганнях нападу на Советський Союз“.

НОВІ ПРОПОЗИЦІЇ ПОЛАГОДЖЕННЯ КОРОЛІВСЬКОЇ КРИЗИ В БЕЛЬГІЇ.

Брюссель, 14 квітня. — Призначений прем'єром д-р Поль ван Зееланд відідав вчора знову королю Леопольду в його віллі в Швайцарії та мав запропонувати йому таку нову розв'язку теперішньої кризи, у зв'язку з рішенням плебісцету про поворот короля: Леопольд мав би негайно вернутися до Бельгії, але там держатися в тіні, висуваючи на перший план свого сина і престолонаслідника, Водуїна. У вересні 1951-го року, як Водуїн досягне свого повноліття, парламент мав би вирішити, чи Леопольд має залишитися королем чи абдикувати в користь свого сина.

ЗАПОВІДАЮТЬ РЕЗИГНАЦІЮ ВЕНІЗЕЛЬСО.

Атени, 14 квітня. — З цілого ряду фактів тут робиться висновок, що прем'єр грецького уряду, Софоклс Венізелос, в найближчому часі думас поширити демократичну базу свого уряду, злучуючись з ліберальними центральними групами, передаючи прем'єрство їх провідникові, ген. Плясторасові. В останній публічній декларації Плястраса говориться вже теж про „патріотизм та національні заслуги“ Венізелоса.

СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sunday, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
На рік	\$7.00	One year	\$7.00
На пів року	\$3.75	Six months	\$3.75
На три місяці	\$2.00	Three months	\$2.00
В Джерсі Сіті і закордоном:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	\$10.00	One year	\$10.00
На пів року	\$5.25	Six months	\$5.25
На три місяці	\$2.75	Three months	\$2.75
Число з понеділка (з англійською частинкою):		Monday's issue (the Ukrainian Weekly, English language supplement):	
На рік	\$2.50	One year	\$2.50
На пів року	\$1.50	Six months	\$1.50

Кожна зміна адреси коштує 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає.

Адреса: "СВОБОДА", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

Стріли над Балтиком

Наладованим воєнним напруженням міжнародним повітрям сколихнули в останньому советській стріли над Балтиком, цілком яких був американський літак. Випадок же не цілком вияснений. Советський міністер закордонних справ А. Вишинський, передав американському амбасадорові в Москві, адміралові А. Кіркві, дипломатичну ноту, протестуючи проти згодного порушення американським бомбардувальником советської території, яку — до речі — Злучені Держави советською не визнають. Рівночасно советське офіційне агентство передало обширне повідомлення, мовляв, американський бомбардувальник типу суперфортеці В-29 загнав 13 миль на відкриті советськими воєнними базами територію Латвії та відкрив вогонь на групу советських бомбових літаків, які намагалися заставити його до висадки. Советські літаки — стверджується в советському повідомленні — відповіли на американські стріли своїми стрілами і американський літак, зник в напрямку Балтійського моря.

Департамент оборони у Вашингтоні — в хвилині як пишемо ці рядки — не займає ще до цього повідомлення офіційного становища. Передано тільки повідомлення генерального штабу авіації, що жаден бомбардувальник типу В-29 не пропав і нігде не був обстрілюваний. Натомість генеральний штаб Нейві повідомив про браку вістки щодо одного літака типу Прайветір В-24, який був у рутинному вишльовному леті з Вісбаден в Німеччині до Копенгаген в Данії власне в тому самому часі, коли мав трапитися повідомлений Советами випадок. Проте, Нейві стверджує, що літак рипучо не був озброєний і не міг ані відкрити вогню ані відповісти вогнем на вогонь з іншого літака. В советському повідомленні говориться про кулеметний вогонь. На пропавшому американському літаку було разом десять осіб залоги.

Американська авіація і нейві в Європі, при співпраці данських та інших рятункових літаків і кораблів, докладає всіх зусиль, щоби вияснити час, місце і причини зникнення пропавшого літака. Від вислідів цього слідства, правдоподібно, залежатиме американська відповідь на советську ноту та взагалі поладження цього критичного випадку. Беручи до уваги факт, що того року випадки Атлантийський Пакт означає як акти агресії, проти якого Пакт звернений, насувається питання: чи цей випадок може бути причиною до війни? Відповідь на це є невизначена: без сумніву може. Звичайно, таким випадкам в інших обставинах та між іншими су-

сідами навіть не приділяно б більшої уваги. Насамперед, такі випадки тоді були б взагалі неможливі. Інакше мається справа у американсько-советському відношенні та ще й в самому розгрізі холодної війни. В цьому конкретному випадку справа залежить ще від вислідів докозання та детальнішого ствердження про який американський літак є мова та як випадок виглядав насправді. На цю тему є все ще тільки припущення.

В кожному разі, в поінформованих колах вважають, що без огляду на кінцевий вислід слідства, тепер досить неправдоподібно, хоча й не виключено, щоб цей випадок міг стати причиною війни. Діло в тому, що Совети ще до неї не цілком приготували. Натомість, справа могла б виглядати найбільш критично, якщо б такий випадок трапився, скажімо, за приблизно два роки від сьогодні. Віткати зі советських країн, західна розвідка та всі інші повідомлення стверджують одностайно гарячкову советську підготовку до війни. Советські фабрики мільйонами каторжних рук день і ніч продукують — зброю. Безнастанно магазинують консервовані харчі і одяги. Прикордонні та приморські райони переміщуються в суцільні фортеці та військові бази. Переводяться безпощадну чистку неблагородних елементів в усіх советських країнах і рівночасно мільйонами фондів і безліччями інструкціями оживлюється підризу роботу комуністичних п'ятих колон в інших країнах. Продукція та магазинування атомової зброї є дуже правдоподібно згодом.

Ще рік-два тому Кремль міг покладати надії на захоплення бодай центральної і західної Європи виключно при допомозі комуністичних п'ятих колон, які це зроблено в Чехословаччині, і без прямої військової інтервенції. Сьогодні ці надії Москва мусила безповоротно втратити, на підставі розвитку в Західній Німеччині, Австрії, Італії та Франції. Що більше, навіть розвиток в самих сателітських країнах мусив переконати Москву, що далі без "визвольного походу" советських військ так не обійдеться. Отже, гарячкова підготовка до війни має свої причини і цілі.

В цьому загальному положенні виділяється чотири найголовніші розв'язки-факти за останній час: Советський успіх в Берліні і бунт Тіта, сформування Атлантийського пакту, советська перемога в Китаю та советський успіх в ділянці атомової зброї. Це з черги виявляє безнадійність советських плянів здобути Європу без прямої військової інтервенції, як з другого боку

Л. Грушенко.

Одна шкільна читанка в советській „демократії“

Бувши американський амбасадор у Москві, генерал Волтер Бедел Смит, згадає у своїх спогадах і про те, як советська влада виховує своє молоді покоління. Він пише, що „советську дитину навчають, що Советський Союз, це єдина держава, яка представляє демократію і яка стоїть в обороні права, справедливості і миру. Советська виховна система призначена на те, щоб забезпечити тривкість комуністичної партії“. Український наріз на рідних землях вже пізнав советську виховну систему на власній шкурі, але в Америці дехто, може, буде сумніватися, чи американський генерал написав правду, тому добре буде подивитися на те, як виглядає одна шкільна читанка, ніби то українська, що призначена для четвертої класи, це значить за советською шкільною системою, для дітей, що покинули одинадцятий рік життя.

Книжка та називається „Літературна читанка для IV. класу“. Видання п'ятнадцяте. Склад її М. Миронов, й видає „Державне Учбово-Педагогічне Видавництво „Радянська Школа“ в Києві 1949 року. Книжка має 336 сторінок.

Читанка призначена для українських дітей, але поруч українських авторів у ній вміщені твори і таких неукраїнських авторів, як Шукіна, Некрасов, Горький (5), Пушкін (3), Л. Толстой (3), Туманян, М. Островський (2), Григорев (2), В. Васильєва (2), Гасем Махуті, М. Ульянов, Шатілов, С. Стальський, Чкалов, Джаббаев (2), Фурманов, О. Толстой, Сурков, Грузнов, Леонідзе, Ільїн, Крилов, Володаров, С. А. Колпак, Фадеев, Маяковский, Фіш, Лебедев-Кумач. Крім того в „українській читанці“ вміщені ще статті про Леніна і ще „Казку про Леніна“, про Пушкіна, Ломоносо-

мусить перекозувати Кремль, що він має настільки вигляди на успіх в безсумнівно вирішенні ним новій війні, наскільки йому пощастить в найкоротшому часі зрівноважити і переважити воєнну силу Заходу. Евентуально можливість такого зрівняння, якщо воно взагалі можливе, не передбачується швидше, як за приблизно два роки, тоді як завершення оборонної підготовки в рамках Атлантийського Пакту розраховано на п'ять років. Тим самим рік 1952 вважається найбільш критичним в евентуальній советській агресії, для якої легко можна б використати подібні стріли, як це тепер трапилося над Балтиком.

Сонце показує вже годину 9-ту. Доходить до нас вістка, що місцеві українці, що мешкають близько цієї тюрми, довідавшись, що брати-галичани опинилися в тюрмі, зібрали на скору руку яйця, пасху і проче печиво і в кількох кошах принесли до тюрми, щоб це все між нас розділили. Тюрмені начальство цим разом, хоч й не даром, дозволило їм на це шляхотне і християнське діло. Нам дозволено зійти на тюрменю подвирі. Тут якраз стрі-

Ще ж так не світило нам сонце на землі — мабуть, пово в Сталіна побуло в Кремлі.

Далі той сам „поет“ вживає таких переборщених порівнянь, яких могли колись ужити тільки ті поети, що вихваляли східних сатрапів-деспотів:

Стільки в небі синьому та нема зрок, силки є у Сталіна в голові думок.

А якийсь В. Нехода кричить аж під небеса:

О, Сталін! Ти життя мос, Ти наше щастя, наша доля!

Не бракує в тому хорі вихвалячів і знаних радко колісь поетів. В. Сосюра заявляє, що: „Це ти, мій край (чому не „краю“?), про вождя співаєш, що дав тобі життя таке прекрасне.“

А П. Тичина, в якого вже, здається, висохло джерело правдивої поезії, вмістив такі стрічки, що їх ніяк не можна зарахувати до поезії, хоч вони на те претендують:

Сталінську патрірку закличай щоб раши, треба нам ламати звичку, почувати молодіш.

Та всі автори, і українські і чужинні, мусять хвалити не тільки Сталіна, але і його Москву.

В. Маяковский визнає весь світ, навіть негрів, щоб вивчили російську мову, щоб слухали Москви:

Товаришу молоді! Дивись на Москву, на російську вуку гостріше! Та будь я негром, старим, престарим, труди поклав би малені, щоб російську знати тільки за тми, що мовив по російськи Ленін.

Та й халот Тичина мусить те саме писати про Москву: „Як рідні на світі і теплі слова, із ним найтєпліше — це слово Москва. Москва наша любя, Москва наша слава!“

П. Тичина навіть вірш про Київ кінчає пеаном у честь Москви:

Тобі тепер (Києву) тругом у світ окоци. А від Москви — ой сонця! сонця! сонця!

Тут треба зазначити, що слово „окоци“ мусів ужити поет тільки тому, що йому треба було риму до „сонця“, бо увесь світ тепер знає, які „окоци“ ведуть зі залізної заслони „у світ“.

Та може дехто закинути нам, що ми вибираємо самі тільки вірші, в яких автори завжди трохи перебільшують, бо ж це „поезія“, що звертається до почувань. Тому ми наведемо і те місце із прози М. Михайлова, що він пише про „Кремль“.

Це серце нашої батьківщини — Кремль. Як серце, Кремль — трикутний.

Тут промовляє Сталін. Сталін! Завжди ми носимо в душі це дороге ім'я!

А тут, у Кремлі, на кожному кроці встає перед нами той образ. З почуттям глибокої пошани й гордості відчуємо ми близькість цієї великої людини.

У Кремлі жив Ленін. І Сталін тут живе, у Кремлі. Звідси, з Кремля, великий геній керує нашою боротьбою за комунізм.“

„Боротьба за комунізм!“ — це побіч Сталіна друга тема, що про неї пишеться в читанці. Тут пишуть про те, як Москва завойовувала Україну перед тридцять роками. Пишеться про Шорса, Чапаєва, Котовського, про всяких партизан, а всерд понад ними... Сталін. Пишеться і про другу світову війну — і знову те саме. (Докінчення на стор. 4-й)

Д-р Петро Прибитківський, Торонто

ВЕЛИКДЕНЬ В ОДЕСЬКІЙ ТЮРМІ

(Військовий спомин).

Разом з особистою ревізією, було получене також вивопнювання анкетних листків, в яких треба було подати цілий свій родовід від дня народження аж до останніх днів. Під вечір нас всіх завели до якогось будинку, що своїм розміщенням ніяк не надавався на хочби хвилиний арешт такої кількості людей. Тут ми просиділи около двох днів. Десь після обіду нам казали зійти в долину на подвирі. Нас оточили чекісти з машинними кірасами зі всіх сторін. Один на конях, другі піші. — „Холодом руш“ — вдав приказ. І ми всі подалися вулицями міста. Прокожі кидають сумним по-

глядом в нашу сторону. Завважили це чекісти і давали стріляти на пострах. На вулицях якби замело. Всю вивтікало і тільки здалека видно групи людей, які приглядались цьому „парадному“ походу в невідомому напрямку. З одної такої групи людей у віддалі яких 200 кроків махав білою хусточкою п. Шура, урядничка Стаційної Команди. Вже смеркає, а ми ще машеруємо. Аж десь біля години 10-ої вечером ми пристанули перед великою одеською тюрмою, що на одним боком прилягала до Чорного моря а з других сторін обведена грубими і високими мурами. Двері відчинились. Вступасмо в тюрму і мимоволі кожний питає себе: — Чи вийду з неї ще живий?

Ідемо крутими коридорами. Кілька тюремних дверей замикається за нами. Ми вже на великій тюремній подвирі. Ми наємо великі блокки довгої тюрми. Ідемо добрих кілька хвиля, аж нарешті: Стій. Перед нами один з таких блокків тюрми, який призначений для нас. Там ще того дня тюремні воші і тифозні бакцилі не одному вивзеві підточували й так вже кволе здоров'я. Цементову долівку і деревляні „причі“ обліто вапном. Все ще мокре. Ми нічого про це не знаємо і нічого не бачимо, бо входимо на перший поверх цього будинку без світла, а на дворі темна ніч. Без сінників, без покривал, взагалі без хочби якогось небудь шмаття, кажуть нам лягати в неогрітій просторій тюремній залі на мокрі ще причі. Нема часу на роздумування. Кожний з нас прямо з пі-

вже валились. Майже в голоді і в досить гарячу днину пройшли пішки великий шмат дороги. З центрум міста Одеси аж до страшний одеської тюрми. Змучені спимо і не спимо. Аж тут дізна в неділю докозав до нас звуки великодніх дзвонів української церковці, що стояла десь близько цієї тюрми. Хтось голосно питає: Що це? Великодні дзвони? Таж сьогодні й наш Великдень. Христос Воскрес! Позривайся всі на ноги і кожний щось думає. Сльози тиснуть до очей. Чуті шептання молитов. На дворі стає вже ясніше. Дивимось один на одного і сема не пізнаємо. Не знаємо, чи сміятися, чи нарікати... Наші убрання через ніч зовсім побіліли. Кожний з нас спав в убранні на мокрім причі скропленим вапном. То так наче на глум, виглядала наша великодній одяг. Прекрасний великодній ранок. Сонце з легка підходить вгору. А дзвони

дзвонять, не перестають. Ско-димо надолину по якусь зупину снідання. Але до чого ж їм набирати. Дивлюсь а сот. Г., колишній мій професор від греки, у кускові хліба, що його дістав на цілий день, довбався, щоб до неї взяти трохи тюремної зупи. Його наслідують інші, бо кілька бляшаних горняток, що їх дехто вівів тут принести, абсолютні замало, щоб з них могли всі користатися. А нас майже 200 осіб.

Сонце показує вже годину 9-ту. Доходить до нас вістка, що місцеві українці, що мешкають близько цієї тюрми, довідавшись, що брати-галичани опинилися в тюрмі, зібрали на скору руку яйця, пасху і проче печиво і в кількох кошах принесли до тюрми, щоб це все між нас розділили. Тюрмені начальство цим разом, хоч й не даром, дозволило їм на це шляхотне і християнське діло. Нам дозволено зійти на тюрменю подвирі. Тут якраз стрі-

час вже нас делегація українців з українським священником на чолі. В їхніх руках повні коші печива. Середнього віку священник відмовляв молитву, посвячує пасху, яйця і проче печиво та виголошує проповідь. Всі ми станули півнолесом і слухали слів цього українського патріота-священника. Говорив про муки і страсти Христа, про Його Воскресіння. Будьте бодрі духом і ви брати. Ви хвилино відлучені від своїх рідних і терпите душевно. Я вповні розумію ваше теперішнє положення. Але вірте, що так минеться. Правда вікніці побідить. Моліться а Воскресіння Христос занесе Ваші молитви перед Престіл Всевисшнього. І молитви ваші будуть вслухані! Ваші тяжкі дії скінчаться. Ви діждетесь волі. Ви побачите ще своїх рідних та зможете далі працювати для добра свого народу, для своєї любові Батьківщини, а на славу Воскреслого. Український

воля не зник плакати. Але слово героя священника так поділяло на присутніх старшин і стрільців УГА, що у багатьох показались слези на очах. А дехто так добре прослезився. Після цього, розділювано свячене, складаючи собі назавжди найвищі великодні побажання. Дорогі гості мусили з нами вже розпрощатися, бо на них ждав вже один з тюремної сторони. Ми щиро стискали руку священника і тим світським українським патріотом Одеси, які не звалоючись на різницю зв'язане з такими відвідинами, виявили свою правдиво братерську любов. Христос Воскрес, звучало на прощання останнє їх слово. Во істину воскрес, відповідали їм старшини УГА — в'язні Одеської тюрми в 1920 р.

(Кінець).

ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ

ДЕЛЕГАТИ ТА ІХ ЗАСТУПНИКИ НА ХХІІ ЗВИЧАЙНУ КОНВЕНЦІЮ УНС.

Одобрені Головним Екзекутивним Комітетом Українського Народного Союзу.

Відділ	Ч.г*	Ім'я і прізвище делегата	Відділ	Ч.г*	Ім'я і прізвище делегата	Відділ	Ч.г*	Ім'я і прізвище делегата	Відділ	Ч.г*	Ім'я і прізвище делегата
1	3	Володимир Л. Чернега	133	3	Мирон Литвин	265-314	2	Осип Кошубка	Катерина Стець		
2	3	Микола Тодорів	134	2	Роза Жук	266	2	Теодор Сюрко	Василь Папура		
3	2	Данило Слободян	136	3	Осип Суць	267	2	Василь Труфим	Павло Чучман		
5	2	Михайло Галан	137	3	Степан Колодуб	268	2	Константин Дідук	Роман Каплун		
7	3	Іван Сидор	138-434	2	Михайло Когут	269	3	Теодор Радинський	Валентин Федірко		
8	2	Андрій Калітула	139	2	Дмитро Кошіль	270	3	Микола Заяць	Михайло Варан		
9	2	Пилип Гарасимів	140	2	Степан Нановський	271	2	Григорій Лешук	Степан Сидур		
10	2	Василь Мандзій	141	1	Осип Якіма	272	1	Володимир Остасюк	Василь Дулак		
11	2	Павло Нарядко	142	3	Петро Остапчук	274	2	Теодор Сенедяк	Степан Сенедяк		
12	2	Василь Глива	143	3	Петро Ландик	275	2	Василь Середневський	Михайло Лопушанський		
13	2	Теодор Волошун	144-408	2	Михайло Фединський мол.	276	2	Марвін Гречин	Юліан Монастирський		
14	2	Іван Урбан	145	2	Антін Лаврук	277	2	Іван Новиковський	Теодор Судя		
17	2	Михайло П. Отрок	146	3	Іван Панчук	280	2	Осип Вілик	Михайло Фук		
18-416	2	Михайло Васараб	147	2	Василь Ракочий	281	2	Михайло Шибинський	Андрій Стефанів		
20	2	Марія Плечій	149	1	Іван Рудакевич	282-95	1	Василь Дерлиця	Микола Мединський		
21	2	Анна Пупчик	150	3	Іван Федорак	283	2	Онуфрій Запотоцький	Агнес Міцкевич		
22	2	Матвій Прихитко	151	3	Марія Стецьків	284	2	Іван Довган	Лев Вацківський		
23	2	Іван Підперигора	152	2	Меланія Худоба	286	2	Катерина Лукач	Меланія Добрянська		
24	2	Теодор Смик	155	2	Іван Вакум	287	2	Михайло Фіга	Михайло Курій		
25	3	Павло Кая	156	2	Іван Мака	288	2	Іван Василюк	Олександр Петришин		
26	2	Анна Прикович	157-196	2	Теодор Панак	289-269	2	Василь Челяк	Дмитро Кідей		
27	2	Антін Круль	158	2	Михайло Чумер	290	2	Теодор Литвинюк	Катерина Магура		
28	2	Др. Лука Мишута	159	2	Василь Новак	291	2	Андрій Данилюк	Михайло Брус		
29	2	Микола Баяк	160	2	Микола Міллер	292	2	Дмитро Мушастий	Максим Парацак		
30	2	Михайло Малишак	161	2	Іван Зварич	293	2	Василь В. Гузар	Петро І. Рудий		
31	2	Михайло Філіп	162	2	Юліан Павчак	295	3	Михайлина Іваник	Марія Вартох		
32	2	Кирило Феценко	163	2	Михайло Баглай	296	2	Василь Гусиль	Андрій Юзв		
33	2	Анна Дзюрдзевич	164	2	Михайло Камінський	298	2	Петро Кісель	Михайло Гузляк		
36	3	Анна Дудик	165	2	Матвій Костишин	299	2	Ольга Дідак	Іван Б. Дачун		
37	2	Евдокія Герула	166	2	Осип Литвин	300	2	Іван Фориць	Теодор Михальчук		
38	2	Анна Погранична	167	2	Андрій Дзюла	301	3	Марія Демидчук	Григорій Пилипак		
39	2	Василь Нусь	168	2	Іван Потуцько	302	2	Олександр Зепко	Павло Славич		
40-60	2	Михайло Тарбій	169	2	Микола Курко	303	2	Максим Капітула	Зенона Ковалюк		
42	2	Олександра Шмокалюк	170	2	Іван Роль	304	2	Михайло Земледух	Марія Федан		
44	2	Іван Пігулак	171	2	Петро Гелетій	305	2	Василь Морозович	Марія Дідоха		
45	2	Віктор Осухівський	172	2	Марія Пелехата	306	1	Іван Сидорович	Іван Самуїл		
46	2	Володимир Вітковський	173	2	Дмитро Медичський	307	2	Франко Кавчак	Микола Шибинський		
47	2	Петро Головачук	174	2	Степан Космина	308	2	Михайло Кришталь	Олена Лехман		
48-278	2	Лука Демчук	175	2	Іван Слободян	309	2	Анна Р. Куземчак	Степан Завиский		
49	2	Михайло Дубас	176	2	Осип Логін	310	2	Микола Гнатик	Іван Годованець		
50	2	Антін Гарасим	177	2	Стелія Раси	311	2	Михайло Хоміцький	Олександр Рибак		
51	2	Микола Сеник	178	2	Степан Фігун	312	2	Василь Хміль	Михайло Полегонський		
52	2	Степан Матчак	179	2	Василь Вартош	313	2	Микола Магомет	Іван Кудий		
53	2	Марія Заблоцька	180	2	Іван Братусь	314	2	Василь Іванців	Михайло Димкар		
54	2	Михайло Нагребський	181	2	Петро Бабак	315	2	Володимир Гурянский	Іван Свєрєда		
55	1	Микола Юречків	182	2	Іван Лаба	316	2	Іван Кіянко	Анастасія Д. Андрушівна		
56	2	Петро Гіль	183	2	Микола М. Беднарчик	317	2	Юлія Сидор	Юлія Тхорик		
57	2	Дмитро Хрупаляк	184	2	Михайло Дмитришин	318	2	Юрій Вельгош	Петро Цалінський		
58	2	Карло Сачко	185	2	Михайло Кульчицький	319	2	Осип Мармаш	Володимир Люба		
59	2	Антін Маланчук	186	2	Джени Е. Пулк	320	2	Федір Цюх	Катерина Дубас		
60	2	Марія Шандровська	187	2	Дмитро Ясичук	321	2	Іванна Карач	Дмитро Яремко		
61	2	Михайло Медвідь	188	2	Григорій Ясиків	322	1	Микола Кархут	Іван Струк		
62	2	Григорій Недільський	189	2	Андрій Віхорек	323	2	Олександр Гірохівський	Юрій Палащук		
63	2	Іван Барна	190	2	Микита Кіцера	324	2	Петро Малицький	Іван Гавришко		
64	2	Антін Шанайда	191	2	Юлія Ваволяк	325	2	Михайло Поворозник	Іван Вішко		
65	2	Михайло Давковський	192	2	Теодор Семчук	326	2	Володимир Возняковський	Дмитро Домитришин		
66-184	2	Михайло Галкевич	193	2	Іван Харамбура	327	2	Михайло Керич	Евстахій Швайковський		
67	2	Юрій Добос	194	2	Олена Заяць	328	2	Микола Паламар	Антін Романюк		
68	2	Василь Відій	195	2	Матвій Політло	329	2	Василь Балчицький	Мирон Венгир		
69	2	Микола Панчик	196	2	Михайло Вацківський	330	2	Володимир Боберський	Іван Боберський		
70	2	Дмитро Турко	197	2	Евстахій Манацький	331	2	Микола Задерецький	Іван Жук		
71	2	Марсель Опалка	198	2	Василь Загаєвич	332	2	Степан Морозович	Дмитро Гавриляк		
72-32	2	Іван Бурій	199	2	Осип Доскоць	333	2	Олександр Мотиль	Юрій Новак		
73-454	2	Андрій Сміт	200	2	Василь Боргуль	334	2	Ярослав Салдан	Семен Постолок		
74-313	2	Іван Лазорчик	201-228	2	Володимир Шіпка	335	2	Василь Никифоров	Михайло Лемчишин		
75	2	Іван Патуляк	202	2	Роман Тенетіло	336	2	Григорій Матурняк	Іван Адамів		
76	2	Михайло Ликтей	203	2	Степан Юрчинський	337	2	Евген Паращук	Евген Птилок		
77-273	2	Пилип Дмитриха	204	2	Василь Гасій	338	2	Володимир Цісик	Іван Сорока		
78-424	2	Володимир Кушнір	205	2	Павло Марко	339	2	Роза Уренко	Іван Стодольний		
79	2	Анна Іш	206	2	Теодор Скульський	340	2	Ольга Жук	Олександр Косицький		
80	2	Дмитро Лободяк	207	2	Ілія Околіта	341	2	Михайло Леськів	Григорій Гайдук		
81	2	о. Степан Мушійчук	208	2	Дмитро Войко	342	2	Григорій Вакуменко	Борис Пилатюк		
82	2	Іван Слупецький	209	2	Петро Тепер	343	2	Анна Гладун	Григорій Тимчик		
83	2	Петро Цап	210	2	Василь Гудима	344	2	Петро Гук	Варвара Дубас		
84	2	Василь Салабун	211	2	Михайло Фрако	345	2	Роза Борис	Степан Дембицький		
85	2	Петро Федаш	212	2	Теодор Соколовський	346	2	Яків Романюк	Ільо Михайлишин		
86	2	Іван Петрунчук	213	2	Олександр Ковальський	347	2	Анастасія Кобан	Данило Яворський		
87	2	Михайло Блаусяк	214-415	1	Микита Пахолок	348	2	Антін Кривий	Микола Василюк		
88	2	Роман Карбівник	215	2	Анастасія Ситницька	349-315	3	Осип Кобряк	Петро Занько		
89	2	Олександра Вабак	216	2	Петро Паснак	350	2	Микола Маньків	Олена Дістрян		
90	2	Петро Е. Дудко	217	2	Константин Шевчук	351	2	Лілія Дибас	Стелія Паливода		
91	2	Онуфрій Костюк	218	2	Андрій Іванів	352	2	Іван Кіценюк	Др. Семен Демидчук		
92	2	Павло Саламаха	219	2	Михайло Ткачів	353	2	Андрій Мороз	Володимир Гомицький		
93-387	2	Микола Трояновський	220	2	Михайло Стахура	354	2	Теодор Чолій	Василь Савицький		
94	2	Іван Чеп	221	2	Семен Чорномаз	355	2	Михайло Колдан	Франко Павловський		
95	2	Михайло Хаць	222	2	Григорій Дорошенко	356	2	Володимир Ціхон	Олександр Іванців		
96	2	Петро Кочірка	223	2	Андрій Мудровський	357-399	2	Іван Шпікула	Григорій Кукіж		
97	2	Пилип Бенковський	224	2	Петро Влдий	360	2	Андрій Мороз	Стелія Шийка		
98	2	Іван Заблоцький	225	2	Григорій Гарасим	361	2	Михайло Колдан	Степан Чорний		
99	2	Андрій Патра	226	2	Пилип Т. Васильовський	362	2	Володимир Шкоп	Катерина Гербіст		
100	2	Володимир Крушельницький	227-135	2	Др. Іван Е. Сму	363	2	Анна Гладун	Василь Вабій		
101	2	Володимир В. Кульчицький	228	2	Роман І. Сму	364	2	Петро Гук	Павло Лиско		
102	2	Дмитро Василік	229	2	Іван Гринчишин	365-382	1	Іван Кіценюк	Теодор Песко		
103	2	Василь Бродський	230	2	Лука Худоба	366	2	Іван Кіценюк	Степан Новацький		
104	2	Іван Чорний	231	2	Карло Герула	367	2	Андрій Теплий	Григорій Верезак		
105	2	Степан Лаврик	232	2	Петро Цап	368	2	Теодор Баль	Микола Хабинець		
106	2	Андрій Цебак	233	2	Михайло Дутчак	369	2	Григорій Матись	Михайло Сампара		
107	2	Микола Бусько	234	2	Іван Павловський	370	2	Степан Кулій	Павло Гут		
108	2	Микола Олексик	235	2	Михайло Мушинський	371	2	Григорій Костецький	Олександр Шумський		
109	2	Микола Бобченко	236	2	Юрій Пристап	372	2	Василь Мигован	Осип Ярема		
110	2	Павло Стечик	237	2	Миротлав Пандрак	373	2	Петро Попович	Марія Гресієв		
111	2	Михайло Зельвак	238	2	Олена Магер	374	2	Семен Рудакевич	Петро Пастернак		
112	2	Юрій Марущак	239	2	Павло Сташко	375	2	Степан Мілян	Григорій Лебизак		
113	2	Дмитро Слободян	240	2	Степан Могіла	376-420	2	Антін Камфоник	Микола Волошанський		
114	2	Осип Коцовський	241	2	Лев Вобак	377	2	Данило Гришко	Осип Бережницький		
115	2	Григорій Дацьків	242	2	Тиреу Шакітпак	378	2	Ілля Гавришків	Михайло Обах		
116	2	о. Павло Дармоць	243	2	Лука Благітка	379	2	Осип Сабат	Григорій Бобик		
117	2	Михайло Колодій	244	2	Михайло Крика	380	2	Іван Магас	Михайло Волоник		
118	2	Михайло І. Шепеляк	245	2	Іван Масний	381	2	Дам'ян Харко	Михайло Деметр		
119	2	Ева Лялюк	246	2	Олександр Селінський	382	2	Антін Установський	Петро Мартинюк		
120	2	Марія Федак	247	2	Петро Мороз	383	2	Михайло Терпко	Осип Ковалів		
121	2	Роза Купчик	248	2	Володимир Галан	384	2	Степан Троць	Павло Федорів		
122	2	Нестор Корчок	249	2	Др. Павло Дубас	385	2	Григорій Горинь	Петро Сисин		
123	2	Павло Стадник	250	2	Степан Бардачевський	386	2	Прокій Гуляк	Іван Піш		
124	2	Микола Худакевич	251	2	Василь Найдух	387	2	Данило Геряк	Іван Фалат		
125	2	Михайло Саракшан	252	2	Петро Костюк	388	2	Ірина Шиварська	Михайло І. Борик		
126	2	Марія Вілан	253	2	Матвій Скоропад	389-356	1				
127	2	Ільо Кобаль	254	2	Юрій Пригула	390	2				
128	2	Олександра Гадз	255	2	Михайло Масер	391-378	2				
129	2	Василь Вадак	256	2	Іван Масний	392-92	2				
130	2	Іван Драбик	257	2	Олександр Селінський	393	2				
131	2	Ксеція Пилипак	258	2	Петро Мороз	394	2				
132	2	Іванка Подола	259	2	Володимир Галан	395	2				
	2	Григорій Дидів	260	2	Др. Павло Дубас	396	2				
	2	Максим Левинський	261	2	Степан Бардачевський	397	2				
	2	Ілія Була	262	2	Василь Найдух	398	2				
	2	Володимир М. Сеньків	263	2	Петро Костюк	399	2				
	2	Іван Серединський	264	2	Матвій Скоропад	400	2				
	2	Михайло Коваль			Юрій Пригула	401-34	1				
	2	Григорій Лучанко			Михайло Масер	402	2				
	2	Дмитро Сова			Олександр Селінський	403	2				
	2				Петро Мороз	404-448	2				
	2				Володимир Галан	405	2				
	2				Др. Павло Дубас	406					

Одна шкільна читанка в советській „демократії“

(Докінчення зі стор. 2-го).

Так то виховують вже десятирічних дітей до боротьби за комунізм, але не тільки в Україні, а в усьому світі. Ось що пише М. Ільїн у статті про „Герб нашої країни“.

„Те, що завойовано нами, завойовано для всього світу — подібно до того, як оволодіння вогнем стало надбанням усіх людей, усіх поколінь.“

Ось чому на нашому гербі серп і молот зображені на всій земній кулі... ось чому накреслено заклик: Пролетарі всіх країн, єднайтесь!“

Ось як навчають Совети вже своїх найменших дітей, а деякі найвні західні демократичні політики і державні провідники вірять, що зі Советами можна прийти таки до порозуміння. Зі Советами може бути мир тільки до тієї хвили, доки не буде їм вигідно. Так учить їхня наука, так вони думають удень і вночі... і до того вони систематично й наполегливо змагаються на кожному кроці.

Та ми знайшли в читанці і таке місце, що може навівати неприємні думки читачам. Це стаття про „Біломорканал“, при якому загинули тисячі українців, коли примусово мусили його копати і там такі складати свої кістки на вічний спочинок.

„Проривати канал було дуже важко. Люди працювали серед груків бої, діму, чихів і могутніх скал. Літом тут майже цілу добу світить сонце і нестерпно жарко, взимку темно і дуже холодно.“

Є в читанці і згадка про націоналістичне виховання російського народу, мовляв, все, що існує в світі, всі вина-

ДО ВІНАЙМУ

УВАГА! Українські Організації! Наша селя є до винайму. Маммо всі засоби для:

- ЗАСІДАНЬ
- БЕНКЕТІВ
- ВЕСІЛЛЯ
- ЦІНИ УМІРКОВАНІ

Голоситесь до:
ДМИТРО ПОПОВНИК
Pvt. NICHOLAS MINUE POST 1260
American Legion
80 ST. MARKS PLACE
New York 3, N. Y. GRamercy 5-9462

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

НАЙЛІПША матеріальна безпека, це полатний факс. Без нічної помочі вивчити краєзнавство з книжки І. Білава: Краєзнавчий Курс мужеського Крою і Шиття з рис., формами і описом крою системи „Мінстер“. \$1.30 з перес. Замовлення з грішми слати до:

I. BILAN,
453 Logan Ave., Winnipeg, Man., Canada.

УВАГА! НЬЮ-Йорк і ОКОЛИЦІ! УВАГА!

ЗАХОДОМ УКР. СТУДЕНТСЬКОЇ ГРОМАДИ І ХОРУ „БОЯН“

В НЕДІЛЮ, 23. КВІТНЯ (APRIL 23) 1950

ВЕСНЯНА ЗАВАВА

У ВЕЛИКІЙ САЛІ „BEETHOVEN HALL“, 210-14 EAST 5th ST., New York, N. Y.

В програмі: виступ хору і квартету, оркестра John King і „Мамай“.

БАГАТО НЕСПОДІВАНОК! Початок у годині 5-тих вечора. Вступ \$1.25.

Квитки можна набутти в Укр. Кооперативі „Надія“ і Сурмача.

„Л И С“

ЖУРНАЛ ГУМОРУ ТА САТИРИ

Виходить 2 рази в місяць під редакцією мистця Е. Козака.

Чи Ви вже вислали передплату? Як що ні, так зробіть це ЗАРАЗ!

3 друку вийшло вже 3 (третє) число. (Тут віддати)

ЗАМОВЛЕННЯ.

„THE FOX“ P.O. Box 394 Cooper Sta., New York, 3, N. Y.

Проху вислати на мою адресу гумористичний журнал „ЛИС“.

Річну передплату \$3.00 (або піврічну \$1.75) залучую в листі (money order, чек, готівка).

Please enter my subscription to „THE FOX“. I enclose herewith (money order, check, cash) for \$3.00 for one year (\$1.75 for 6 months).

My Address:

Делегати та їх заступники на XXII. Звичайну Конвенцію Українського Народного Союзу

(Докінчення зі стор. 2-го)

Відділ	Чл.	Ім'я і прізвище делегата	Ім'я і прізвище заст. делегата
409-404	1	Ліля Гришко	Василь Пісечко
413	2	Марія Багрий	Анна Настюк
414	3	Василь Небелюк	Софія Верезицька
426-407	1	Іван Височанський	Марія Боднар
427	3	Микола Мотта	Пилип Цибуляк
429-231	1	о. Михайло Кашуба	Юрій Литвиненко
430	2	Осип Вакай	Др. Юлія Химиненко
	2	Роман Дяків	Ярослав Терлецький
432	2	Василь Гультай	Томас Гуменюк
	2	Стефанія Савчук	Володимир Несторовський
	2	Др. Іван Василенко	Іван Кавун
433-431	2	Степан Вемко	Онісим Гринчак
435	2	Степан Курляк	Андрій Мельничук
436	2	Петро Вербоветський	Іван Вегера
438-174	2	Степан Терлецький	Андрій Савран
439	1	Іван Дацик	Пилип Іваницький
441	3	Михайло Лисий	Петро І. Голошевський
445	2	Василь Гладун	Степан Боровець
	2	Володимир Косар	Теодор Г. Марцінів
446	2	Петро Товтрівський	Дмитро Фенюк
451-456	2	Сфим Омелченко	Василь Воркевич
452	2	Марія Білик	Маріян Дутчак
455	2	Марія Клячко	Катерина Кенній
458	2	Франко Стахів	Петро Божок
459	2	Анастасія Бордун	Ліля Кміт
461	2	Петро Федак	Григорій Вуць
464	2	Дмитро Недошито	Володимир Кравець
465	2	Осип Дячишин	Іван Хома
468-453	2	Петро Самець	Михайло Бундза
469	2	Карло Чорномас	Михайло Дзюган
473	2	Осип Чайковський	Ліля Лукіян
	2	Павло Гриневич	Степан Дядів
474-447	2	Константин Наконечний	Герман Савюк
476	2	Павло Маряк	Михайло Лібрук
477	2	Осип Лисогір	Томас Лубянецький

У відділах 50 і 301 призначено заступників делегатів правними делегатами тому, бо вибрані делегати не були членами даних відділів повний рік. У відділі 84 узано перше голосування важким, а уневажено друге голосування. Тимсамим, призначено делегатом кандидата, який дістав найбільше голосів при першому голосуванні.

Д. Галіччин, гол. секретар У. Н. Союзу.

з цього матимемо і певний погляд на наші можливості тут.

Моя метода народочислення дуже проста: запити і спостереження. Вона напевно не така точна, як метода державних урядів, що заставляють до цієї праці сотки а то й тисячі науковців по статистиці, цілі штаби переписників тощо, проте вона матиме ту перевагу, що ми з неї докладно довідаємося, що ми уявляємо собою, яку силу представляємо. Бо державний перепис включає в свої списки кожну одиницю, кожне число, а я в мій перепис беру такі одиниці, такі числа, що мають у собі певну конкретну вартість. Ця конкретна вартість називається в мене українцем, а українцем означає: громадська істота, що виявляє себе в нації, в праці, в українській праці.

Ото ж кілька нас є у Дітройті? Я не знаю. Приїхав сюди тільки десять місяців тому. Але я питався і мені сказали українці, що живуть тут 30, 40, 50 років. Один із таких запитаних сказав мені: в Дітройті є кругло 50,000 українців. Другий — 60 тисяч, третій — 30-40 тисяч; четвертий — 20 тисяч, п'ятий — 10,000... І я перестав питати, бо всі мали рацію (вони ж мешкають тут десятки років і мусять знати цю звичайну і цікаву річ), але я аж ніяк не був мудрий із цієї „рації“. Проте, як український патріот, я писав до Європи: у Дітройті є 50,000 українців. Мій патріотизм був задоволенний, але не були задоволені моя совість і моя жадоба знання правди.

Тоді я зачав приглядатися.

Найкращий спосіб обсервації в цьому випадку — це приглядатися до українського організованого життя. І я це зробив. Я навіть почав включатися в це „організоване“ життя. І що ж? Поперше, я побачив, що повне включення в українське організоване життя неможливе, бо коли я вписався, як член, до яких десятків організацій і побачив, що поза цим є ще яких 20-30 організацій, до яких можна б вписатися, я рішився стати з боку. Чей же всі організації мені дорогі, до всіх хотів би належати, всі мають прекрасні статuti, але як в який спосіб поділити свій час, щоб до всіх належати і брати активну участь у їх праці? Це виключна річ. Одинокий вихід — стояти з боку. Подруге, якщо вже і не належиш до всіх, то хотілося б щонайменше знати, які організації, кількі їх тощо. І я почав обчислювати ці українські організації, питати про них у старших громадян і приглядатися до їх праці. Роблячи список цих українських організацій, я дійшов до яких 40, але тут мене потишили, що їх є найменше 70. Але в цьому не велика хиба, бо коли в самому Дітройті є тільки 40, чи навіть тільки двадцять українських організацій, то це був би доказ, що нас є тут дуже багато — найменше яких 5—10 мільйонів! Але це неможливо, бо цілий Дітройт з околицями не начисляє 5 мільйонів.

І знову з моїх обчислень не вийшло нічого. Але жадоба знати правду перемогла і в цьому випадку. Я почав ходити правильно на всі засідання, збори, пікніки, бінга, академії

і т. д., і т. д. І що я заприятів? Коли моє око почало розпізнавати в масі людей знайомі обличчя, я відкрив страшу річ: на всіх пікніках, академіях, сходинах, вічах, тощо, ті самі обличчя. І тоді мені відкрилася правда: в Дітройті є напевно 70 або й більше українських організацій, але в цьому самому Дітройті є найбільше 1,000 українців! І така статистика не переконає мене зараз, що я помиляюся. Бо мене не цікавлять патиматичні числа, мене цікавлять люди, українці. А їх є тільки одна тисяча в Дітройті.

В котрому українському осередку в ЗДА є їх більше? Охотників прошу зробити подібний перепис. Я певний, що Дітройт не найгірший!

Д. Квітка.

ГРИГОРІЙ КОВЕРДОВИЧ

ПОВІДОМЛЯЄ, ЩО ПОГО

КУШНІРЬСЬКА РОБІТНЯ

є тепер під числом

434 East 6th St.

BETWEEN AVE. A & 1st.

NEW YORK CITY

Telephone: Spring 7-3566

Приймає замовлення на НОВІ РОБОТИ І ПЕРЕРІВКУ

та дає 20% опусту на всі роботи, а також ДАРОМ

сторидж на літо. — Самий сторидж на літо 2% від сотні.

Футра можна купити на сплату.

Робітня отворена від 9. рано до 9. вечір, кожного дня.

В неділі на замовлення.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

CLEVELAND, O.—St. Mary's Lodge No. 112 will hold its monthly meeting this Sunday, April 16, at the St. Peter and Paul Church Hall. Dues will be collected after the third Mass. — E. Lalik, Pres.; H. Prociw, Treas.; R. Kupchik, Fin. Sec'y.; M. Fedak, Rec. Sec'y.

ПАСЕНК, Н. ДЖ. — Місячні збори Тов. ім. Тараса Шевченка, від 42, відбудуться 16. квітня тобто в годині 2. пополудні, в У. Н. Домі, 237 Гопл ул. Випрасмо всіх членів взяти масову участь у цих зборах, бо є важкі справи до пологодження. Просимо не забувати прислухувати нових членів до Тов. і до Союзу. — За уряд: В. Лелет, предс.; П. Головачук, фін. секр.; А. Ткачук, кас.; М. Kotic, рек. секр.

ДЛЯ КРАЩОГО ЗАВТРА КУПІТЕ БОНДИ ПЕРЕМОГИ.

Професійні оголошення

Dr. S. CHERNOFF
223 — 2nd Ave. (Cor. 14th St.)
N. Y. C. — Tel. GRamercy 7-7897.

Острі в довгочасні надуги чоловіків і жінок. Шкірни. X-Ray. Роздуться лікуємо без операції. Переводимо аналізи крові для супружжя до зволів. — Офісний години: Школа від 10 рано до 7 вечір. В неділі від 11 рано до 1 пополудні.

ІВАН КОВАЛЬЧУК
FUNERAL HOME

COMPLETELY AIRCONDITIONED

ЗАНИМАЄТЬСЯ ПОХОРОНАМИ В СТЕПІ

NEW JERSEY

ЦІНИ ПРИСТУПНІ ДЛЯ ВСІХ

ОБСЛУГА ЧЕСНА І НАЙКРАЩА

У випадку смутку в родині

клієнте як в день так і в ночі:

JOHN KOWALCHUK

129 GRAND STREET

cor. Warren Street

JERSEY CITY, 2, N. J.

Tel. BErgen 4-5131

МАШИНКИ

Перероблені

до

ПИСАННЯ

англійські, ціна \$21.00. Маммо та кож. годі і перероблені українські машинки. Рухливі машинки. Офісний прилад.

ALL LANGUAGES TYPEWRITER COMPANY.

119 W. 23rd St. (6-7 Ave.)

New York, N. Y.

Phone: CHelsea 3-8886

EVERgreen 3-4416-4450

Maple Coal & Coke Co.

anthracite FUEL OIL

bituminous

OIL BURNERS

SALES & SERVICE

72-74 Box Street

BROOKLYN 22, N. Y.

Deliveries to Brooklyn, Queens & Manhattan.

Українське підприємство

ФЕДЬКА КУДІАК

ЩАДІТЬ У ЛЕГКИХ СПОСІБ... КУПІТЕ СВОЇ БОНДИ ЧЕРЕ „ПЕРПОЛ СЕНВІНГ“!

В. Володимир Пархуч

український погребник

заряджує похоронами по \$150

нильких цінах від

Модерна Каплиця, БЕЗПЛАТНО

Клієнту в день і в ночі:

WOODROW W. PARCHUC

Funeral Director

Licensed New York & Connecticut

439 E. 5th St., New York City

Tel. ORegon 3-2057

3. БЕРЕЗОВСКИ

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

УПРАВІТЕЛЬ

BERRY FUNERAL HOME, Inc.

525 East 6th Street,

New York 9, N. Y.

Phone ALgonquin 4-5746

Дні поїї в модерні колонталі-нім стало каплиці.

Першорядна обслуга в усіх похоронах без різниці масткового стану.

ІВАН БРОЦАК, нотар.

ІВАН БУНЬКО

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

заряджує погребми по \$150

ціні так низькій як

ОБСЛУГА НАЙКРАЩА.

JOHN BUNKO

Licensed Undertaker & Embalmer

437 E. 5th St., NEW YORK CITY

Dignified funerals as low as \$150.

Telephone: GRamercy 7-7661.

Comfortable air conditioned

Lytwyn & Lytwyn

UKRAINIAN

FUNERAL DIRECTORS

801 SPRINGFIELD AVENUE

NEWARK, N. J.

and IRVINGTON, N. J.

ESsex 6-5555

OUR SERVICES ARE AVAILABLE

ANLWHERE IN NEW JERSEY

ПЕТРО ЯРЕМА

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

Занимається похоронами

в БРОКН, БРОКН, NEW

YORK і ОКОЛИЦІХ

129 EAST 7th STREET

NEW YORK CITY

Tel. ORegon 4-2568

ТАРЗАН, ч. 2322. Доля дігнала д-ра 3і.

SCREAMING IN TERROR, THE MINISTER DOCTOR SWAM FOR A PROTRUDING ROOT

HE TRIED TO PULL HIMSELF UP BUT HIS CLUTCHING FINGERS SLID FROM THE SLIMY SURFACE.

—2322—

Крикнувши зі страху, дивний доктор поплав до виставного кореня.

WITH A FINAL SHRIEK THE MAD SCIENTIST WAS DRAGGED TO HIS DESERVED DOOM---

HE TRIED TO PULL HIMSELF UP BUT HIS CLUTCHING FINGERS SLID FROM THE SLIMY SURFACE.

—2322—

Серед останнього оклику на-уковець потерпів заслужену кару...

WITH A FINAL SHRIEK THE MAD SCIENTIST WAS DRAGGED TO HIS DESERVED DOOM---

HE TRIED TO PULL HIMSELF UP BUT HIS CLUTCHING FINGERS SLID FROM THE SLIMY SURFACE.

—2322—

...а міжтим на другому боці ріки завзято